

KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ / LAP

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség hír- és levelezőlapja

Közösségi szolgálat a KSH Könyvtárban

Tartalom

Műhely

Közösségi szolgálat a könyvtárakban. A KSH Könyvtár tapasztalatai (<i>Győri Krisztina–Lencsés Ákos</i>)	3

Közhírré tétetik

Jubileumi nyílt nap az Országos Idegennyelvű Könyvtárban (<i>Sturcz Júlia</i>)	12
Sugó-parti olvasó party (<i>Majorné Bodor Ilona</i>)	17
Egy konzervatív úr a baloldali zarándokok között (<i>Sinkó Ildikó</i>)	20
Boldogságom szigete (<i>Goldschmidt Éva</i>)	21

e-könyvtár

Közös klubnap a budapesti és a tatabányai netnagyiknak (<i>Szilassi Andrea</i>)	22
Versenyképesség és digitális elmaradottság. Gondolatok az Információs Társadalom Parlamentjének idei eseménye kapcsán (<i>Szilassi</i>)	25
E-tanácsadóként az Információs Társadalom Parlamentje rendezvényen (<i>Pohner Lászlóné</i>)	28

Tudjon tóla

Duras forgat/Duras filme	36
A jogosult hozzájárulása nélkül is digitalizálhatóak a könyvtári könyvek. Szerzői jogi kérdésekben döntött az Európai Unió Bírósága	38

Közösségi szolgálat a könyvtárakban*

A KSH Könyvtár tapasztalatai

❖ Győri Krisztina–Lencsés Ákos

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben meghatározottak szerint 2016-tól az érettségi bizonyítvány kiadásához ötven óra közösségi szolgálat teljesítése szükséges. A 2013/14-es tanévben a 9. és 10. évfolyamos tanulóknak már el kellett kezdeniük a közösségi szolgálattal kapcsolatos jelentkezést, „munkahely”-választást, feladatvégzést. A közösségi szolgálat pontos jelentését a törvényben így olvashatjuk:

„A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.”

A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, amelynek célja a tanulók szociális érzékenységének fejlesztése, erősítése. A szolgálat nem szabad akaratból történik, hiszen az érettségi ehhez kötött, de az elvégzendő tevékenységet a diák maga választhatja ki. A középiskolás diákok ezáltal megismerik a közösségben való tevékenykedés erejét, az ilyen módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják. Tevékenységük egyrészt szolgálja a közösség érdekét, másrészt fejleszti a diákok személyiségét, különféle kompetenciáját.

* A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 46. vándorgyűlésén, 2014. július 18-án megtartott előadás szerkesztett változata.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet tartalmazza, hogy a diákok mely területen végezhetik a szolgálatot. Eszerint egészségügyi, szociális, játékonysági, oktatási, kulturális, közösségi, környezet- és természetvédelmi, katasztrófavédelmi, valamint óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal és idős emberekkel közös sport- és szabadidős tevékenységek jöhetnek szóba, amikor a tanulónak választania kell.

A 2005-ös közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényben van felsorolva, hogy mely intézmények lehetnek fogadó szervezetek. Ezt ajánlják alapul az iskolai közösségi szolgálat fogadó szervezeteinek is. A jogszabály ff) pontjában a nyilvános könyvtár van említve,

ezért alakult úgy, hogy iskolai közösségi szolgálat fogadó intézményévé váltak a könyvtárak is.

Az Európai Parlament és a Tanács 2006-ban adta ki ajánlását az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról. Ezek közül az egyik a szociális és állampolgári kompetencia, amelynek megerősítéséhez járul hozzá Magyarországon a közösségi szolgálat bevezetése. A szolgálat célja, hogy az új generáció szemléletmódja megváltozzon, a fiatalok kapcsolata a rászorulókkal, hátrányos helyzetűekkel szociális érzékenységük révén egyre pozitívabb legyen. A saját élményű tanulás segíti a problémamegoldó és együttműködési készséget, ránevel a felelős döntéshozatalra. Ezek elengedhetetlen feltételei a felelősségteljes állampolgári létnek.

Mind a középiskolával, mind pedig a fogadó intézménnyel kapcsolatosan vannak betartandó szabályok, elvárások. Az iskolának három tanévre, arányosan szétosztva kell lehetőséget és időkeretet biztosítani a diákoknak a szolgálat teljesítéséhez. Az iskola feladata követni, hogy a tanuló eleget tesz-e kötelességének, hogy naplót vezet, amelyben rögzíti, hogy hol, mikor, mennyi időn keresztül, milyen tevékenységet folytatott.

A fogadó intézmények számára új erőforrást jelenthet a közösségi szolgálatos munkaerő megjelenése, a diákok bevonása a mindennapi feladatokba. Fontos megjegyezni, hogy a tanulók tevékenysége nem lehet szakfeladat ellátása. Ezt figyelembe kell venni akkor, amikor a fogadó szervezetnél átgondolják, hogy milyen feladatokat tudnak adni a diákok-

nak, milyen munkafolyamatokban tudják őket segítőként alkalmazni.

Kiemelt feladat a fogadó intézmények számára, hogy meghatározzák a közösségi szolgálat célját, illetve az intézmény programjába való integrálhatóságát. Különösen szem előtt kell tartani a program pedagógiai céljait, és azt, hogy a diák és a fogadó intézményben dolgozók között – lehetőleg hosszú távú – közvetlen kapcsolat jöjjön létre.

A fogadó szervezetnél olyan mentort kell kijelölni, aki a közösségi szolgálatban részt vevő tanulók munkáját a tevékenység során irányítja, folyamatosan figyelemmel kíséri.

Az iskolai közösségi szolgálat valójában a 2013/14-es tanévtől kezdett szerveződni. Az iskolákban meg kellett bízni egy koordinátor tanárt, aki a tanulók szolgálatának teljesítésével és dokumentálásával foglalkozik, kapcsolatot tart fenn a fogadó intézményekkel, vezeti a közösségi szolgálattal kapcsolatos tevékenységeket.

A közösségi szolgálattal kapcsolatosan sajnos nem készültek előzetes hatásvizsgálatok, amik alapján ki lehetett volna dolgozni a módszertant az iskolák és a fogadó szervezetek számára. Felkészítést sem a pedagógusok, sem a fogadó szervezetek munkatársai nem kaptak, így csak a saját tapasztalataikat, a segédletekben olvasott tanácsokat tudták hasznosítani.

Azokban az iskolákban, ahol már korábban is végeztek önkéntes munkát a diákok, a tapasztalatok azt mutatják, hogy körülbelül tíz év kell ahhoz, hogy a közösségi szolgálat sikeressé, jól működővé váljon. Ennyi időre van szükség, hogy mind az iskoláknál, mind a fogadó szer-

vezeteknél zökkenőmentesen működjenek a teendők, kialakuljon a rutin, ami megkönnyíti a diákok és a munkatársak mindennapjait. A diákok azonban nem mindig végezhetik azt a tevékenységet, amit szeretnének, mivel kizárólag abban az intézményben teljesíthetik a közösségi szolgálatot, amellyel iskolájuk együttműködési megállapodást kötött.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet tartalmazza, hogy az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és a vállalt kötelezettségeket. Ezekon kívül a közösségi szolgálatban részt vevő tanulók maximális számát, az adminisztráció és a teljesítésigazolás módját és rendjét, a foglalkoztatás időtartamát, a szakmai koordinátor nevét, feladatkörét, elérhetőségeit és a szereplők felelősségét.

Az együttműködési megállapodás egy évre szól, amelyet az elégedettségnek megfelelően lehet megújítani. Célszerű az iskoláknak olyan intézményt választaniuk, amely szorosan kapcsolódik pedagógiai programjukhoz, nevelési elveikhez.

A gyakorlati teendők azzal kezdődnek egy könyvtár életében, hogy az intézmény vezetése úgy dönt, fogadnak diákokat az iskolai közösségi szolgálat keretében. A következő lépés azoknak a feladatoknak és tevékenységeknek a felmérése, amelyeket diákok tudnak végezni úgy, hogy ez a könyvtárnak is hasznára váljon. Át kell gondolni azokat a kérdéseket is, hogy egyszerre hány főt

és milyen rendszerességgel tud fogadni az intézmény.

Ezek után érdemes ütemtervet készíteni a közösségi szolgálattal kapcsolatos teendőkhöz, az előkészítéshez, a lebonyolításhoz. Egyeztetni kell a koordinátor tanárokkal az elérendő pedagógiai célokról és a diákok felkészüléséről.

Miután megszületett a szóbeli meg egyezés, meg kell erősíteni írásban egy együttműködési megállapodással. Erre találhatunk mintát a *Segédlet az iskolai közösségi szolgálat megszervezéséhez* című kiadványban. A mintát ki kell tölteni az előre megadott szempontok szerint. A megállapodás tartalmazza, hogy melyek az iskola és a fogadó szervezet kötelezettségei és vállalásai, kik a két intézmény részéről a felelősök, kapcsolattartók, esetlegesen milyen módon lehet módosítani a megállapodásban rögzítetteket. A KSH Könyvtár mint fogadó szervezet az alábbiakat fogalmazta meg: „A fogadó szervezet biztosítja a lehetőséget az iskola által küldött tanulók számára, hogy önkéntes munkában vehessenek részt. A végzett tevékenységek összhangban állnak a fogadó szervezet alapszabályában megfogalmazott közhasznú tevékenységekkel, és segítik azok megvalósulását. Tevékenységek többek között: rendezvények, foglalkozások, kulturális programok segítése, könyvajánlók készítése, dokumentumok sorba rendezése, sorszámellenőrzés, honlap, URL-címek ellenőrzése, szkennelés, tékázás, jelzetelés, deklíkézés.” Az eredeti tervek közül természetesen nem mindegyik valósult meg a közösségi szolgálat keretei között.

A közösségi szolgálattal kapcsolatos adminisztráció a fogadó szervezeteknél

egyrészt egy kitöltött szülői nyilatkozatból áll a tanuló egészségi állapotáról, másrészt egy tevékenységi naplóból. A tevékenységi naplóban a szolgálat teljesítésének dátuma, a ledolgozott órák száma, a tevékenység megnevezése, a mentor és az önkéntes aláírása szerepel. Minden alkalmat külön rögzítünk a könyvtárban található tevékenységi naplóban, valamint a diákok közösségi szolgálati naplójában.

A diákok utolsó szolgálata után rövid megbeszélést tartunk arról, hogy milyenek láttuk a diák munkáját. A diák elmondhatja, hogyan érezte magát, mi a véleménye a nálunk végzett munkáról, tetszett-e neki a nálunk töltött idő, hasznosnak érezte-e a szolgálatot.

A KSH Könyvtár közösségi szolgálatra vonatkozó első tervei valójában előzetes koncepció nélkül zajlottak. A könyvtár valamennyi munkatársa mondhatott ötleteket a diákok munkavégzésével kapcsolatban. A folyamat előnye volt, hogy mindenki tájékozódott az esetlegesen érkező diákokról, ugyanakkor egy meglehetősen eklektikus feladatlista lett a kérdés eredménye. A listán több olyan feladat is szerepelt, amelyet a közösségi szolgálat keretében nem lehet végezni (pl. takarítás, szórólaposztás). Az ötletek között szerepelt néhány illuzórikusnak tűnő elképzelés is – például angol nyelvű szócikkek összefoglalóinak elkészítése –, amiről azt gondoltuk, hogy 14-15 éves fiataloknak korai volna, ezért hamar lekerültek a listáról. A végleges javaslat lényegében amolyan „gyerekmunkás” lista lett, amelyen betanított, nagyrészt unalmas munkák szerepeltek, és hiányzott róla minden olyan tevékenység, amely a gyerekeket közelebb hozhatná a

könyvtárhoz, a könyvtár hangulatához. Ezzel együtt legalább volt elképzelés arról, hogy milyen munkát tudunk elsőként felkínálni az érdeklődőknek.

A mechanikusan végezhető munkák azonban egy-két hónap alatt elfogytak. A könyvtár ekkor kezdte meg egy új koncepció kidolgozását. Az új elképzelés szerint a diákoknak nem mechanikus munkát ajánlottunk fel, hanem közösségépítő tevékenységre igyekeztünk őket buzdítani. Szerettük volna, ha érdeklődési körüknek megfelelően klubfoglalkozásokat szerveznek a könyvtárban, ha látogatói csoportokat hoznak az iskolából, ha könyvajánlókat készítenek. Egyszóval szerettük volna, ha olyan önálló tevékenységet végeznek, amelyet élveznek és amely segít nekik azonosulni a könyvtárral. Ezzel párhuzamosan szerettük volna megváltoztatni a korábban kissé kaotikusan működő rendszert, és az iskolák és a diákok számára is egyértelművé tenni, hogy mire számíthatnak a KSH Könyvtárban. Az iskoláknak írásban elküldtük a könyvtári közösségi szolgálat leírását, a diákoknak pedig tájékoztató előadást tartottunk, illetve e-mail címeikből címlistát készítettünk, hogy értesíteni tudjuk őket a felmerülő lehetőségekről.

A tájékoztatók hatása azonban meglehetősen csekélynek bizonyult. Bár a diákokat írásban és szóban egyaránt tájékoztattuk arról, hogy közösségi jellegű tevékenységet és önállóságot várunk el tőlük, mégis volt, aki bejelentés nélkül megjelent „könyvet pakolni”. Mikor szembesültek azzal, hogy ilyen munkát nem kínálunk fel a számukra, többen lemorzsolódtak a csapatból. A tájékoztatás kudarca valószínűleg nem annyira a könyvtár hibája, inkább az iskola és a diákok hozzáállásának köszönhető. Némelyik iskola részéről nem tapasztaltuk, hogy komolyan szeretné szervezni a diákok közösségi szolgálatát, vagy azt, hogy igyekezne nyomon követni, esetleg bátorítani a diákok tevékenységét. Hasonlóan – a kötelezőség miatt – a diákok részéről sem láttunk minden esetben nagy lelkesedést a közösségi szolgálat iránt, így világos, ha elmaradt a tájékoztató papír figyelmes olvasása és értelmezése.

Részben kudarcosnak bizonyult az elképzelés arról, hogy a diákok önállóan szervezzenek klubfoglalkozásokat. A jelentkezők nagy része nem érzett indítást ilyen irányú tevékenységre, annak ellenére sem, hogy lényegében szabad kezet kaptak a programok szervezéséhez. Bár akadtak diákok, akik szinte teljesen önállóan kiállítást szerveztek a rajziskolai csoportjuk számára, mégis az a megoldás bizonyult életképesnek, hogy a programot a könyvtár munkatársai szervezik és hirdetik meg, és a diákoknak „csak” jelentkezniük kell rá. Konkrét példán bemutatva: a diákok önállóan nem szerveztek mesedélutánokat a könyvtárba járó gyerekek számára. Amikor azonban meghirdettünk számukra lehetséges időpontokat, akkor mégis akadtak jelentkezők.

Nézzük meg, hogy konkrétan milyen munkát végeztek a közösségi szolgálatos diákok a KSH Könyvtárban! A közösségi programok kudarcát és a monoton, fizikai munka iránti igényt látva a folyóiratok tékázását ajánlottuk fel számukra. Ennél a munkánál nem okozhattak nagyobb anomáliát a könyvtári rendszerben, és az intézmény ezerháromszáz folyóiratcímes állományát ismerve a feladat több hónapra is munkát adott a diákoknak. A tékázást jóval nagyobb érdeklődés kísérte, mint bármelyik másik feladatot. Elsősorban fiúk, de lányok is végezték a tevékenységet, és voltak, akik heti rendszerességgel jártak folyóiratokat tékázni. Hasonlóan segítettek a könyvtári kötetzen CD-tokok és raktári deklík készítésében. Először ezeknél a feladatoknál szembesültünk azzal, hogy a könyvtárosokra is jelentős terhet ró a közösségi szolgálat: az anyag előkészítése, a diákok érkezésének és igazolásának a megszervezése nem volt mindig zökkenőmentes. Ehhez adódik az, hogy a diákok általában tizenhat óra után tudtak ér-

kezni, tehát mindenképpen kellett lennie valakinek a délutáni könyvtári műszakban, aki eligazítja őket a feladatokkal kapcsolatban, illetve igazolja a közösségi szolgálat elvégzését.

Sikerült részeredményeket elérni a közösségi alkalmak szervezésében is, azonban minden esetben szükség volt arra, hogy egy könyvtáros segítsen a feladatok koordinálásában. Így három diák csatlakozott az egyik irodalmi estünkhöz, és verseket olvastak fel. Egy másik diák a rajziskolai csoportjával kiállítást szervezett a könyvtárban. Többen részt vettek a könyvtár immár hagyományosnak mondható kitelepülésén a Millenáris parkban, a II. kerület napján. Az első (és eddigi egyetlen) új szolgáltatásunk, amelyet a közösségi szolgálatra alapoztunk, a mesedélután volt. Bár a mesedélután lehetőségét már az első alkalommal megemlítettük a diákoknak, önállóan mégsem kezdeményeztek hasonló alkalmat. A megoldás így az lett, hogy a könyvtárosok hirdettek mesedélutáni időpontokat a diákoknak, és amelyekre jelent-

keztek közösségi szolgálatosok, azt nyilvánosan meghirdettük az olvasóink számára, a kerületi óvodákban, illetve a partnerintézményekben. A mesedélután nagy előnye, hogy a szervezésen túl nem igényelt könyvtárosi segítséget: nem kellett anyagot előkészíteni, logisztikázni. Az első mesedélutánra nagyjából tizenöt érdeklődő gyerek és két közösségi szolgálatos diák érkezett, az utána meghirdetett öt alkalomra azonban csak egy-két kisgyerek látogatott el. Felmerült egy régi-új probléma is, hogy a diákok hektikusan lemondják a közösségi szolgálatot vagy egyszerűen nem jönnek el, ígéretük ellenére. Ez a tékázás és egyéb feladatok során legfeljebb bosszúságot jelentett. A mesedélután alkalmával azonban már komolyabb kellemetlenséget okozott, hogy egy kisgyerek időben érkezett a mesedélutánra, nem jöttek viszont el a közösségi szolgálatos diákok. A helyzet könyvtárosi beugrással oldódott meg, de ezek után jogosan merült fel a kérdés, mennyire alapozhatunk szolgáltatást a közösségi szolgálatra. Persze bármilyen

program esetén közbejöhethet betegség, váratlan esemény, de a diákoknál nem erről volt szó. Természetesen több megbízható diák is volt a közösségi szolgálatosok között, akik hetente rendszeresen a megbeszélt időpontban érkeztek a feladatok elvégzésére.

Az egyre szaporodó szolgálati lehetőségek, a munkák előkészítése és a diákok növekvő száma már komolyabb szervezést igényelt. Az infrastrukturális adottságok miatt nem jöhettek egyszerre öten tékázni, és annak se lett volna sok értelme, ha egyszerre öten tartanak mesedélután. Ezért vezettük be azt a rendszert, hogy a közösségi szolgálati lehetőségekre előre kell jelentkezni. Ehhez a Doodle ingyenesen használható szoftvert alkalmazzuk. A meghirdetett időpontokhoz be lehet állítani a maximális létszámot, illetve rövid leírást az eseményről. A közösségi szolgálatos címlistára kiküldve egy-egy lehetőséget csak várni kell, hogy van-e jelentkező. A módszer egyszerű és praktikus, a diákok számára természetesen nem okoz problémát a program kezelése.

A szervezést nehezítik azonban a fogalmi bizonytalanságok. A KSH Könyvtárban kis számban dolgoznak önkéntesek, egyetemi gyakornokok és közfoglalkoztatásban részt vevő kollégák is. A közösségi szolgálat csak mint hivatalos elnevezés létezik, a köznyelvben általában önkéntességnek vagy kötelező önkéntességnek hívják. De olyan diák is érkezett, aki a portán magát közmunkásnak nevezte. Ezek után érthető, hogy némi bonyodalmat okozhat a könyvtár titkárságán egy telefonhívás esetén leszűrni, hogy pontosan miről van szó, kit kell kapcsolni vagy a portáról a megfelelő munkatársnak szólni annak megfelelően, hogy közfoglalkoztatásra, közösségi szolgálatra vagy önkéntességre érkeztek-e.

A szakirodalom tíz évre becsüli a közösségi szolgálat sikeres működéséhez szükséges bevezető időszakot. Ennek fényében talán kissé korai egy év után véglegesnek szánt döntéseket hozni, de mindenképpen vannak olyan tapasztalataink, amelyek változásokat sürgetnek a közösségi szolgálat koordinálásában. Összességében nehéz megállapítani,

hogy a könyvtár számára nyereség-e a közösségi szolgálat. Azt sajnos le kell szögezni, hogy az eredeti elképzelések ellenére csak csekély mértékben sikerült a kerületi diákságot még jobban bevonni a könyvtár életébe, vagy egyáltalán közelebb vinni a könyvtár világát a diákokhoz. Csak reménykedünk abban, hogy a könyvtárról szerzett információk búvópatakként előtörnek majd az életükben, a későbbi években. Bár a könyvtárról alkotott képet talán nem befolyásolja pozitívan, de számunkra mégis nyereség több monoton tevékenység „kiszervezése”; a tékázás jelentős munkaerő-problémát okozott volna idén a közösségi szolgálat nélkül. A rendezvények esetén is könynyebbséget jelentett, ha egy-egy diák fogadta a vendégeket, íratta alá a jelenléti ívet, rámolta a székeket vagy őrizte a látogatók elől elzárt munkaterületeket.

Egészen biztos, hogy teszünk még egy kísérletet arra, hogy a diákok önállóan szervezzenek programokat a könyvtárban, de sokkal nagyobb hangsúlyt fogunk fektetni arra, hogy általunk szervezett programokon vegyenek részt segí-

tőként. Precízebben szeretnénk majd a jelentkezéseket adminisztrálni, és komolyan gondolkozunk azon, hogy ne fogadjuk azokat a diákokat, akik egyszer vagy többször ígéretük ellenére sem jöttek el egy-egy alkalomra. Abban biztosak vagyunk, hogy egyelőre semmiképpen nem bővítjük a partneriskolák körét. A diákok jelenlegi létszáma is teljesen lefoglalja a közösségi szolgálatra fordítható könyvtári kapacitást.

Érdeemes volna a könyvtáraknak közösen is gondolkozniuk a közösségi szolgálat lehetséges módjairól, a pontos és egyetemes célkitűzések megállapításáról és a (jó) gyakorlatok minél szélesebb könyvtári körnek történő bemutatásáról. A középiskolás korosztállyal aktívan foglalkozó kollégák részéről kincset érne minden olyan módszertani útmutatás, ami segít a diákokban a „kötelezőség” okozta negatív érzések tompításában. Bízunk abban, hogy könyvtárak, szakmai szervezetek egymást támogatva a közösségi szolgálat segítségével is közelebb hozzák a középiskolás korosztályhoz a könyvtárak világát. ■

Irodalom

Bói Anna: Az iskolai közösségi szolgálat szerepe az egyén és a társadalom életében = *Kapocs*, 2014. 2. sz. 41–47. o.

Bodó Márton: A közösségi szolgálat 2011-es bevezetése és tanulságai = *Új Pedagógiai Szemle*, 2014. 3–4. sz. 47–68. o.

Közösségi Szolgálat Portál = <http://www.kozossegi.ofi.hu/> [Utolsó elérés: 2014. október 7.]

Matolcsi Zsuzsa: Az iskolai közösségi szolgálat bevezetése = *Új Pedagógiai Szemle*, 2013. 3–4. sz. 74–80. o.

Matolcsi Zsuzsa: Iskolai közösségi szolgálat mint pedagógiai eszköz = *Neveléstudomány*, 2013. 4. sz. 70–83. o.

Nemes Erzsébet: A KSH Könyvtár oktatást, tanulást segítő, támogató tevékenysége. In: Dán Krisztina, Fehér Miklós (szerk.): *Korszerű könyvtár*. Budapest: Raabe, [2012]. F 5.18, 1–16. o.

Simonyi István – Bodó Márton [összeáll.]: *Segédlet az iskolai közösségi szolgálat megszervezéséhez*. Budapest: Emberi Erőforrások Minisztériuma – Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, 2012.

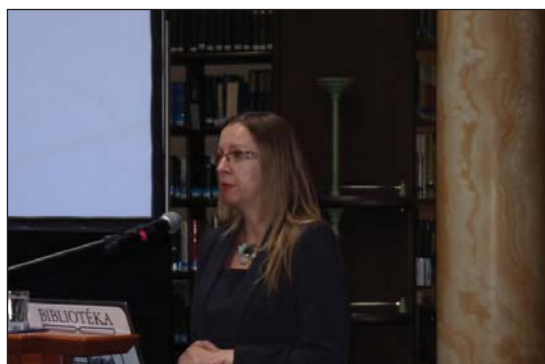
2014. szeptember 26-án tartotta meg tízedik nyílt napját az Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK). A rendezvény-sorozat *Mender Tibornének*, az OIK főigazgatójának ötlete alapján indult el tíz évvel ezelőtt abból a célból, hogy bemutatassuk és népszerűsíthessük a könyvtárat a nagyközönség előtt. Szeptember 26-a egyben a nyelvek európai napja, és mivel ez kapcsolódik a könyvtár profiljához, minden évben ezen a napon rendezzük meg a nyílt napot. A nap programjában hagyományosan megtalálhatók többek között előadások, koncertek, könyvtári séták, kiállításmegnyitók, és ezen a napon hirdeti ki a zsűri a könyvtár saját műfordítás-pályázatának eredményét is.

A vendégeket *Horváth István*, az OIK megbízott főigazgatója köszöntötte, majd *Mender Tiborné*, Ibolya beszélt a nyílt nap létrehozásának céljáról, felidézte az elmúlt tíz év eseményeit, kiemelkedő programjait, neves közreműködőit. Viszsaemlékezését a nyílt napok programjairól szóló képes összeállítás követte. Végezetül a jelenlévők közül többeknek

megköszönte az évtizedes támogatást, munkát, segítséget.

Az első délelőtti program három szakmai előadás volt, *Mi újság az európai közgyűjteményekben? Beszámoló az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma által támogatott tanulmányutakról* összefoglaló címmel. A rendezvény a szép barokk stukkókkal díszített olvasóteremben kapott helyet.

Elsőként *Mikó Zsuzsanna*, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója beszélt a dániai út során felkeresett Dán Nemzeti Levéltárról, ahol önkéntesek is dolgoznak. A dánok állampolgári kötelességüknek érzik, hogy önkéntességet vállaljanak; az ötmillió lakosú Dániában 1,9 millió polgár vállal önkéntes munkát. Fontosnak tartják, hogy a levéltári dokumentumokat önkéntesekkel digitalizálják, akik munkába állás előtt képzésben részesülnek, hogy megfelelően lássák el feladataikat. Dániában az önkéntesség sikeresen működik, *Mikó Zsuzsanna* pozitívan értékelte a dán példát.

A következő előadó *Téglási Ágnes* főigazgató-helyettes (MTA KIK) volt, aki

angliai tanulmányúton vett részt a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán támogatást kapott könyvtárvezetőkkel. Angliában mindenhol kedvesen fogadták őket, amikor elmondták, hogy könyvtárosok. Több könyvtárat meglátogattak, köztük a British Libraryt, gyermekkönyvtárakat és olyan kistérségi könyvtárat is, ahol a lakosság nagy része bevándorló. Angliában a könyvtár közösségi hely, ahol a gyerekekkel tanulnak, az időseknek foglalkozásokat szerveznek, és természetesen hivatalos ügyeket is lehet intézni. Téglási Ágnes rossz tapasztalatokról számolt be az Angliában működő önkéntességgel kapcsolatban, melynek megszervezése ott még nem megy olyan gördülékenyen, mint Dániában.

Végül *Varga Benedek*, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár (SOM) főigazgatója tartott élvezetes előadást a dán múzeumi rendszer átszervezéséről. 2010-ben indult el a folyamat, melyben összevontak intézmé-

nyeket, mivel csökkent a látogatók száma. A pénzkeretet is összevonták, és úgy tervezték, ha így is jól működnek majd az intézmények, megnézik, hogyan lehet azokat takarékosabban fenntartani. Az összevonások szakmai irányítással, háttanulmányok írásával történtek, de sajnos nem hozták meg a kívánt eredményt, a látogatottság utána sem lett magasabb.

Összefoglalva, a tanulmányutakon részt vett kollégák pozitív tapasztalatokkal tértek haza a külföldi közgyűjteményekből.

A zenekedvelőkre is gondolt a program összeállítója, ugyanis a szakmai előadással közel egy időben kezdődött a Zeneműtárban *Eisler Péter* rendhagyó zeneórája, *Az operák varázslatos világa* címmel. A közönség főleg diákokból, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium tanulóiból állt, de részt vettek az idősebb korosztály képviselői is, akik rendszeresen ellátogatnak a rendhagyó zeneórákra, amelyeket már több éve sikerrel rendez meg az OIK Zeneműtára. Az óra elején *Eisler Péter* az opera kialakulásáról beszélt általában, illetve a romantikus operáról, majd a hagyományosan színpadra állított műveket és a modern operafeldolgozásokat állította kontrasztba, melyekből részleteket mutatott be videofelvételen. Kitért arra is, hogy a mai világban melyik megközelítésnek van létjogosult-

sága. Az óra végén Mozart, Wagner és Verdi operáiból mutatott be részleteket. A diákoknak kifejezetten a modern feldolgozások tetszettek, a könyvtár pedig apró ajándékkal kedveskedett nekik.

A nap programját színesítették a raktártúrák a labirintusszerű raktárban, ahol *Kanta Krisztina*, a Szolgáltatási Főosztály szakterületi koordinátora szép, régi kiadású könyveket mutatott az érdeklődőknek, a *Földi Tamás* tájékoztató könyvtáros által vezetett könyvtártúrán részt vevők pedig az intézmény szolgáltatásaival ismerkedhettek meg. A nap folyamán az olvasókat kedvezményekkel, meglepetésekkel is vártuk.

Az OIK munkatársai – a KÖNYV-(tár)TÁMASZ Egyesület szervezésében – megnyitották a Hét nyelven beszélő jótekonysági büfét, ahol finom, saját készítésű süteményekkel, kávéval, teával kínálták a vendégeket.

Mivel az OIK a magyarországi nemzetiségi könyvtárak koordinációs központja, minden évben szerepel nemzetiségi műsor is a programok palettáján. Az átriumban fél egykor mutatta be az Aranypáva nagydíjas pilisszentkereszi Pilisi Trió – Pilísske trio énekegyüttes (*Papné Galda Tímea, Balázs-Cserni Melinda Márta és Galda Levente*) autentikus szlovák nemzetiségi hagyományőrző műsorát, melyet – Gregor Papucek *Zahucali hory* című, 1983-ban kiadott népdalgyűjteményéből válogatva – pilisi népdalokból állított össze.

Délután egy és három óra között tartotta meg programját a Magyar Eszperantó Szövetség (MESZ) a nyelvstúdió-

ban, *Szárnyaljunk együtt a művészetek világában* címmel. A programot Nagy János szervező nyitotta meg, ezt követően a Főnix kamarakórus elénekelt az eszperantó himnuszt magyar nyelven. Ezután Nanovfszky György professzor beszélt az eszperantó nyelv fontosságáról, és arról, hogyan lehetne még jobban elterjeszteni a világban. Majd Bartek Anna, a Fajszi Baráti Kör szervezője ismertette a baráti kör tevékenységét, és elénekelt három eszperantó dalt. Gillich István eszperantista és természetgyógyász az egészséges ételekről beszélt, melyeket a rendezvény után meg is kóstolhattak a jelenlévők. Végül a MESZ megajándékozta az OIK vezetőségét, megköszönve a lehetőséget, hogy részt vehettek programjukkal a nyílt napon, valamint Nemes Anikót, a könyvtár eszperantó referensét, aki rendszeresen segíti munkájukat.

Délután két órakor kezdődött az átriumban az *Alkotó könyvtáros* rendezvény programjában Korompay Dóra, a BME-OMIKK munkatársa kiállításának záróünnepsége. Mender Ibolya köszöntötte a megjelenteket, majd Fehér Miklós, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének főtitkára személyes hangvétellű beszédében méltatta a bemutatott festményeket és azok érdekes színvilágát. Ezután elszavalta Ady Endre *Szeretném ha szeretnének* című versét. Szintén az *Alkotó könyv-*

táros rendezvény keretében az OIK munkatársainak munkáit lehetett megtekinteni a rendezvényteremben kiállított tárlókban; Kanta Krisztina origami hajtogatásait, Varga Krisztina gyöngyből fűzött állatfiguráit és virágait, Békey Mária gyöngyökkel díszített, horgolt ékszereit és Tólos Irén üvegfestményeit.

Az OIK kilencedik műfordítás-pályázatának eredményhirdetésére az olvasóteremben került sor fél öt és fél hat között. A pályázók Mile Stojič horvát költő *Govori Petrus: o posvetama* című versét ültették át magyar nyelvre. A huszonnyolc jelentkező harmincöt pályaművet küldött be a pályázatra. A bírálóbizottság örökös tiszteletbeli elnöke Lator László, tagjai: Fenyvesi Ottó költő, Lackfi János költő, műfordító, a zsűri elnöke, valamint Virág Bognár Ágota tájékoztató könyvtáros, az OIK munkatársa és a pályázat szervezője. A szeptember 8-ai ülésen a bizottság három díjat és egy különdíjat ítelt oda. Az I. díjat Mechler Anna, a II. díjat Szabados Imre, a III. díjat Jakabffy Éva nyerte el. A Magyar Fordítóház Alapítvány által felajánlott különdíjat, az egy hét ott-tartózkodást az alapítvány balatonfüredi fordítóházában, Benedek Miklósnak ítélte a zsűri.

Az eredményhirdetés után, hat és hét óra között, szintén az olvasóteremben lépett fel a Medicantare Leánykar, *Leány-*

álom, asszonyélet: női szerepek a kórusirodalomban című, nagy sikerű koncertjével. Műsoruk témáját a nő életszakaszai, fontos állomásai köré építették annak örömeivel, bánataival, nehézségeivel, szenvedélyeivel. Ehhez kapcsolódó dalokat, megzenésített verseket, külföldi és magyar kórusműveket adtak elő, többek között Brahms, Bartók, Gershwin, Kodály és Ligeti műveit.

Este hét órától került sor a rendezvényteremben a SINOSZ által rendezett, *Hangokból varázsolt hangtalan jelek? A jelnyelvi fordítás műhelytitkai* című előadásra. Az előadó *Romanek Péter Za-*

lán harmadik generációs siket, az MTA Nyelvtudományi Intézet munkatársa, jelnyelvi szakértő és oktató volt, aki több (jel)nyelven kommunikál. Bemutatta, hogyan kísérik a jelbeszédet a különféle gesztusok, a testbeszéd és az arcmimika, hogyan egészítik ki egymást, s azt is, milyen nehéz a jelnyelvi műfordítás, mi a különbség a hétköznapi jelelés és a jelnyelv művészi használata, például egy vers jelelése között.

A nap záróeseménye a Louisiana Double koncertje volt *Magányos apák éneke* címmel, a hangulatosan megvilágított olvasóteremben. Az együttes tagjai, *Apáti Ádám* és *Pintér Zsolt*, hat hangszeren adták elő magyar nyelvű, blues-, root- és gospel-alapú műsorukat. Az angol nyelvű, igényes szövegeket Lackfi János fordította magyarra. Dalaikat ötvözték az amerikai délvidék népi zenéjének hangzásával. Az este tíz óráig tartó koncert nagy sikerű, telt házas volt, a résztvevők jó hangulatban hagyták el intézményünket.

Nagy örömünkre idén a vendégek száma meghaladta az ötszáz főt. Reméljük, a könyvtár jövő évi nyílt napjára is szívesen ellátogatnak majd, magukkal hozva barátaikat, ismerőseiket! ■

Szövegértés fejlesztése

Az Eötvös József Főiskola Könyvtára 2012-ben pályázatot nyert (TÁMOP 3.32.4. A-11/1-2012-0098), melynek címe: „Sugó-parti olvasó party”: Olvasási és digitális kompetenciafejlesztés. A projekt megvalósításának kezdete 2013. március 1., befejezése 2014. augusztus 31., az elnyert támogatás összege 12 613 730 forint volt.

Három nyári tábor keretében (2013-ban és 2014-ben) programokat szerveztünk, szövegértést fejlesztő foglalkozásokat tartottunk tizennyolc diák számára. Célunk volt szolgálni a minőségi oktatást, segíteni a hátrányos helyzetű diákokat.

Az első, egyhetes tábor 2013 nyarán valósult meg, a második és a harmadik 2014 júniusában. Programokat szerveztünk, szövegértést fejlesztő foglalkozásokat tartottunk, melyekkel a diákok olvasási és digitális kompetenciáit erősítettük.

A táborokban kiemelkedőek voltak a biblio-, mozgás-, művészet- és zeneterápiás foglalkozások. Számtalan mesét dolgoztak fel, aminek során posztert készítettek, mondókákat tanultak meg, meséket mondtak el dobkísérettel. A gye-

rekek megismerték könyvtárunk szolgáltatásait, könyvtárhasználati ismereteket szereztek, kommunikációs és problémamegoldó képességüket, rajzkészségüket és esztétikai érzéküket fejlesztették a drámapedagógia eszközeivel. A kollégák szorgalmazták az önálló munkát, olvasóvá nevelést, a diákok betekintést nyertek a médiaismeretek témakörébe, videók, hangos- és diafilmek, bábuk, filcszínház, mágneses bábszínház, szerepjáték alkalmazásával szókincsüket növelték, beszédkészségüket fejlesztették. A tanulók kitűnő szövegértő feladatlapokat töltöttek ki a látott és hallott információk alapján, az internetet célirányosan használták a direkt tájékoztató eszközökből való információszerzés módszereinek elsajátításával, a csoportos problémamegoldás hatékonyságát felismerték, alkalmazták.

Baja helyismereti és városismereti bemutatása során a pedagógusok munkamegosztásra, toleranciára neveltek, a gyermekek helyesírását fejlesztették, valamint érzékszervi képességeik közül az észlelést, az emlékezetet, a figyelmet, a fantáziát és a logikai készséget fejlesztő feladatokat oldottak meg. A hangszereken való játék segítette a kapcsolatteremtést, az önkifejezést, a kommunikációs készség fejlődését, az improvizáció (különböző megszólaltatási módok, ritmusok, dinamikák) fejlesztette a kreativitást. A zene az érzelmek kifejezésének alkalmas színtere volt. A későbbi szóbeli megnyilvánulásokra is pozitív hatással voltak a zenében megélt jó élmények. Az énekhang minden embernek a legegyé-

Mesepedagógiai foglalkozás

nibb hangszerre. Nagyon fontos a saját hangunk megismerése és bátor használata. Az ének és a beszéd összekapcsolása különösen testhezálló és hasznos gyakorlat volt a zeneterápiás foglalkozáson. A zene nyelvének átfordítása egy másik nyelvre (mozgásra vagy rajzra) segítette az olvasott és a beszélt nyelv összefüggéseinek megértését.

Lapbook készítésével megvalósult a rendszerező-, különbségfelismerő- és az összehasonlító-képesség, az alak-háttér észlelése, a szöveges és a képi információ összekapcsolásának fejlesztése és a csapatépítés.

A képzőművészeti foglalkozások során a szín alkalmazása lehetővé tette a gyerekek érzelmi megnyilatkozását, az alkotásaik az önkifejezésük elsőrendű megnyilvánulását jelentették, egyéniséget megjelenítő jegyekkel bírtak. Szinte minden diák nagy mozgásigényű, ezért fontos volt, hogy napi rendszerességgel tartsanak mozgásterápiás foglalkozásokat. Ez hihetetlenül sokrétűen, sok-sok eszköz alkalmazásával valósult meg, a szükséges eszközök beszerzését a pályázat tette lehetővé.

Az agyagozás, a festés, a rajzolás nagy jelentőségű a gyermekek vizuális kifejezőképessége szempontjából. A diákok munkáiból kiállítást készítettünk a

tábor zárásakor. Ez alkalomból meghívtuk a szülőket is. Sokan jöttek el, és nagy érdeklődéssel tekintették meg a gyerekek alkotásait, a képeket, a videót, örömmel hallgatták a rövid élménybeszámolókat, az éneklést.

Kiváló szakemberek (gyógypedagógus, médiapedagógus, könyvtárpedagógus, könyvtári informatikus, könyvtáros, mesepedagógus, gyógytornász, hegedűtanár) közreműködésével valósultak meg a sokszínű, élvezetes, hasznos nyári táborok.

A pedagógusokat önkéntesek segítették, mindhárman a Magyarországi Német ÁMK diákjai voltak. Ezen kívül tanító szakos hallgatóinkat is bevontuk a tevékenységek megvalósításába. 2013-ban a Bajai Közoktatási Intézmény és Gyermekotthon (BKIGY) diákjai, majd 2014-ben ismét a BKIGY diákjai, valamint az Újvárosi Általános Művelődési Központ tanulói kaptak lehetőséget a részvételre. A gyerekek sajátos nevelési igényűek, illetve tanulásban akadályozottak voltak.

A diákok aktívan, érdeklődve kapcsolódtak be a foglalkozásokba, igényelték az egyéni odafigyelést, sok-sok sikerélményben volt részük. Be- és kimeneti tesztekkel mértük fel a fejlődésüket. A programokat kirándulás (Mohács, Siklós) és sugovicei sárkányhajózás színesítette, ami kiváló alkalmat nyújtott a csapatépítésre. A kitűzött cél, a helyi képzési és tanulási szükségletekre alapuló könyvtári online szolgáltatások bővítése, a felhasználói csoportok tanulási és egyéb információszerezési szükségleteinek kielégítése, megvalósult. Remélhetőleg sikerült felkelteni a gyerekek érdeklődését az olvasás, a könyvek iránt, és

eredményesebbek lesznek a tanulásban, emellett sok-sok emlékezetes élményben volt részük.

A táborok színvonalas megvalósítását a pályázat dokumentumok beszerzésével is támogatta. Sok-sok irodalmi alkotást ismerhettek meg, ismert mondókákat, meséket elevenítettek fel. A szakmai megvalósítók javaslatai alapján több mint száz könyvet, DVD-t vásároltunk a könyvtár számára, melyeket a foglalkozások tervezéséhez és megtartásához a pedagógusok kitűnően hasznosítottak.

Ezek a könyvek az országos közös katalógusban (MOKKA-ODR) kereshetővé, illetve elérhetővé váltak.

Könyvtárunk megjelenik a Facebookon, ami elérhetővé teszi aktuális információinkat és segíti szolgáltatásaink népszerűsítését.

Az RSS hírlevél segítségével a felhasználók értesítés kaphatnak a könyvtárunk weboldalán megjelenő új tartalmakról. Felhasználói oldalról azért jó ez, mert nem kell mindig nézegetniük a kedvenc oldalait, hogy van-e valami újdonság, és ha van, akkor hol és mennyi, hanem mindenről automatikusan értesülnek.

Egy MaNDA-pont létrehozása érdekében a MaNDA Filmintézzettel közös nyilatkozatot adtunk ki, aminek eredményeképpen számtalan további lehetőség nyílt meg.

A mobileszközök (okostelefonok és táblagépek) használatával kapcsolatos fejlesztés célja az Eötvös József Főiskola Könyvtárának elektronikus katalógusában (WebOPAC) lévő adatok és szolgáltatások elérhetővé tétele. A főiskola könyvtárában kialakított új szolgáltatások elsősorban a fiatal könyvtárhaszná-

lók igényeit elégítik ki, mivel ők a legfontosabb fejlesztési területnek tartják, hogy a könyvtáron belül elektronikusan navigálhassanak.

Ingyenes mobilalkalmazásunk segítségével könnyebben és kényelmesebben érhető el mobilon a honlapunk szolgáltatásai, így a katalógusunk és a kölcsönzési modulunk is, melyen keresztül az olvasók kereshetnek, új beszerzéseket kérhetnek, megtekinthetik személyes adataikat, kölcsönzéseiket, pénzügyeiket, nyelvet választhatnak, előjegyeztethetnek, akár online előkészíttethetik a könyveket és hosszabbíthatnak.

A tábor nagyon tartalmas időtöltést biztosított a gyerekek számára. A nagy érdeklődés, a túljelentkezés és a diákok, szülők visszajelzései igazolták, hogy elértük célunkat.

Bízom benne, hogy felkeltettük a gyerekek érdeklődését egy-egy mese, mondóka, állatregény iránt, és folytatják az olvasást, visszatérnek könyvtárunkba. ■

Mozgásterápiás foglalkozás

Magyary Zoltán 1935-ös szovjetunióbeli útjáról szóló könyvbemutatóra invitáltuk olvasóinkat október 15-én, a könyvtári hét keretében, a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárba. A szerző *Babus Antal*, az MTA Könyvtár és Információs Központ kéziratárának osztályvezetője, irodalomtörténész, Fülep Lajos és Németh László életművének kutatása a fő területe.

Joggal vetődött fel a kérdés, hogyan irányult figyelme Magyary Zoltánra, aki a közigazgatás területén tevékenykedett leginkább. Mint sok könyv, történet születésében, itt is szerepet játszott a véletlen. A szerző 2003-ban véletlenül bukkan rá az Oroszországi Föderáció Állami Levéltárában a Magyary 1935-ös útjával kapcsolatos dokumentumokra, s mivel tapasztalta, hogy egyes dokumentumok eltűnnek vagy újra titkossá válnak – kéz-

zel lemásolta a mintegy száz oldalnyi anyagot.

Amikor 2013-ban az Oroszországi Föderáció Külügyminisztériumának Külpolitikai Levéltárában hét újabb Magyary dokumentum vált elérhetővé *Seres Attila* jóvoltából, már elég anyag állt rendelkezésre a könyv megírásához.

„Manapság minden út Moszkvába vezet” – írta Lincoln Steffens 1936-ban. Az 1930-as években több nyugati és észak-amerikai baloldali értelmiségi gondolkodott hasonlóan, divat volt Moszkvába utazni. A „zarándokok” aztán kaptak egy gondosan megtervezett és kivitelezett forgatókönyvet, amittől tilos volt eltérni, s amit követve értelemszerűen csakis pozitív benyomásokat szerezhettek.

Magyary mint közigazgatással behatóan foglalkozó szakember rendszeresen adott elő nemzetközi közigazgatás-tudományi kongresszusokon. Őt kérték fel az 1936-os varsói kongresszus fő előadójának. Lelkiismeretes ember lévén alaposan felkészült, s az amerikai, angliai tanulmányai után tanulmányozta a Harmadik Birodalom, illetve a fasiszta Olaszország közigazgatását is. Mindezek után meggyőződése volt, hogy nem juthat elvi megállapításokra, ha nem terjeszti ki helyszíni tanulmányait a Szovjetunióra is. Ilyen előzmények után érkezett feleségével, *Techert Margittal* együtt 1935. szeptember 1-jén Moszkvába.

A könyv ennek az útnak hiteles levéltári forrásokon alapuló kordokumentuma. ■

A *Boldogságom szigete* című rajzpályázat eredményhirdetése zajlott az *Országos könyvtári napok* keretében 2014. október 14-én, a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szervezésében. A nyárra meghirdetett pályázat munkáiban olyan mesejeleneteket örökítettek meg az alsó tagozatos diákok, amelyek az otthoni könyveik tárházában szerepelnek.

Az elkészült munkák alapján állíthatjuk, hogy a gyermekek meséinek tárháza valóságos kincsesláda, amely a „boldogságuk szigetén”, azaz otthonukban található.

Összesen száznégyszer alkotást számlálhattunk meg a határidőig beérkezett művekből. Sokféle technikával készültek a képek, láthattunk ceruzával színezett Micimackót, zsírkréta technikával készült Piroskát és farkast, és a vízfestéses mód sem maradhatott ki, *A három kismalac* című meséből festettek meg így egy jelenetet.

A legnépszerűbbek a Bogyóról és Babócáról, valamint Geronimo Stiltonról szóló történetek voltak. A legkisebbek körében pedig Lázár Ervin *A kék meg a sárga* című műve nyerte el leginkább az alkotók tetszését.

A diákok között jutalomkönyveket osztottunk ki. Négy kategóriában díjaztuk az alkotásokat, sőt, különdíjakat is átadhattunk valamennyi korcsoportban. A pályaműveket kiállítottunk a művelődési ház aulájában, és az emeleti folyosón, ahol 2014. október 27-éig tekinthetik meg az érdeklődők. ■

Eredmény

I. osztály:

1. *Rada Kitti Alexandra* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

2. *Schneider Áron* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

3. *Kelemen Adél* (Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye)

Küldődíj: *Mohácsi Alexa* (Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézménye)

II. osztály:

1. *Nagy Ramóna* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

2. *Schamberger Ágnes* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

3. *Brondos Júlia* (Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézménye)

Küldődíj: *Bodor Boglárka* (Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye)

III. osztály:

1. *Rada Nóra Izabella* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

2. *Mocsári Emese* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

3. *Németh Tirza* (Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye)

Küldődíj: *Juhász Levente* (Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye)

IV. osztály:

1. *Schamberger Anna* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

2. *Nagypál Lilla* (Íriszkert Általános Iskola, Szomód)

3. *Pájka Zsófia* (Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye)

Küldődíj: *Buda Márton* (Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye)

Június 23-án immár negyedszer találkoztak a budapesti EzüstNet Egyesület és a tatabányai NetNagyi Klub tagjai egy rendhagyó eseményen. A két szervezet közötti kapcsolat kezdete 2009-re nyúlik vissza, közös kirándulásokat azonban csak 2012 óta rendezünk. Ezúttal Tatára és Tatabányára szerveztünk egy egész napos programot kirándulással, közös ebéddel, előadásokkal és kötetlen beszélgetésekkel egybekötve. A délelőtti programon negyvenöt, délután negyvenhétven vettek részt.

A budapesti vendégek

A Tatára látogatók többsége az Öregtő partját keresi fel, pedig a Cseke-tó környéke sokkal látványosabb, hangulatosabb és kevésbé forgalmas hely, ezért is választottuk ezt a helyszínt. A fővárosból érkező csoport a park Erzsébet téri bejáratánál csatlakozott a tatai, szomódi és tatabányai klubtagokhoz. Itt *Nemes Lajos* nyugdíjas botanikusprofesszor várt ránk. Őt kértük fel arra, hogy tegyünk egy sétát közösen, melynek során beszél a park történetéről és a telepített növényzetről.

Az első hazai angol típusú parkot Gróf Esterházy Ferenc rendelkezésre tervezte Bóhm Ferenc uradalmi mérnök. Az 1780-as években kezdődött a kivitelezés, amit megelőzött a Cseke-tó medrének kiépítése, valamint a Béka-hegy területén található források, vízfolyások és kisebb kerti tavak rendezése. Mintául az angol kerttervezés természetesnek tűnő sajátosságait tekintették, szemben a francia stílus geometriai formákat idéző jegyeivel. A tatai park azonban nem minden részében mutatja az eredeti stílus jellemzőit, mivel a gróf elvárásai különböztek néhány dologban. Például a parkot övező kőfal és a kapuk egyáltalán nem jellemzőek az angol tájkertekre.

A növényzet telepítésénél fontos szempont volt az összhatás, mégpedig minden évszakra kiterjedő figyelemmel. A fák lombjainak és a bokrok leveleinek, terméseinek színhatása, a környezet harmóniája fontos szempont volt a növények kiválasztásánál, társításánál. Romantikus tájképi elemekkel fokozták a hatást: források, kisebb vízesések, hidak, valamint mesterségesen odahelyezett romok, sziklák, építmények. A török mecset sem az iszlám vallásgyakorlás érdekében épült 1840-ben. Esterházy gróf a szabadkőműves szertartásokhoz rendelte meg Jean Charles Alexandre Moreau francia építészről. Látogatásunkkor éppen térkövezés és felújítás zajlott a színpad körül, ezért a kiskastély, a pálmaház és a szabadtéri színpad nem volt megközelíthető.

A hazánkban őshonos fák, bokrok mellett sok, akkor még egzotikusnak számító fát hozattak,

majd előnevelték őket Billegpusztán és a cseklészi uradalomban. Az első facsemetéket még szekéren hozatták, főként Kismartonból és Versailles-ból.

Török mecset az Angolparkban

E parkba ültettek Magyarországon először platánfákat. Még ma is élnek itt ilyen kétszáz év feletti, első generációs ősfák. A szlavón tölgyek és a platánfélék egy része a Balkán-félszigetről került a parkba. A babiloni szomorúfűz Kínából származik, és szintén itt nevelkedett először az országban. Mint ahogyan a kanadai vashából, a mocsárciprusból, a lepényfából, a tulipánfából, a magnóliából és a kaukázusi szárnyas diófából is itt ültettek először facsemetéket hazánkban. Talán a két kaukázusi szárnyas dió a legkülönlegesebb példány mind között. Földre hajló ágaikon keresztül további számtalan gyökeret fejlesztettek, ezért önmagukban is kisebb erdőt alkotnak.

A séta során eljutottunk egészen az edzőtáborig, ahol sportolóink, olimpiikonjaink készülnek a világvversenyekre. Nemes Lajos nagyszerű idegenvezetése után ebédelni mentünk a közeli Mahagóni Étterem és Pizzériába. Ebéd után betartunk Tatabányára.

A Fő téri könyvtárban kávé, frissítő italok és sütemények várták az érkezőket. Rövid szünet után folytatódott a program két előadással. *Takács Márta*, az EzüstNet Egyesület elnöke, képekkel illusztrált betekintést adott az egyesület életébe, mindennapjaiba.

E szervezetnek a Budapesti Művelődési Központ ad otthont. A tagság feltétele náluk egy *Kattints rá nagy*i tanfolyam elvégzése a művelődési házban. Ezt követően lehetőséget biztosítanak tagjaiknak hetente kétszer további, számítógéphasználathoz kötődő tapasztalatcserére és ismeretszerzésre. Egymást segítve osztják meg az újdonságokat, érdekességeket. Megjegyzem, a tatabányai csoportból is vannak a budapesti egyesületben tagok, mint ahogyan a tatabányai rendezvényeken is részt vesznek rendszeresen a fővárosból vendégek. *Holló József* személyében előadó is részt vállalt a tatabányaiaktól az EzüstNet Egyesület tevékenységében.

Minden hónapban szerveznek kulturális programokat, kirándulásokat is. Sikeresen pályáztak a művelődési házban elhelyezendő számítógépekre. Kapcsolatokat ápolnak a tatabányai klub mellett a pécsi Net-Nagyik Egyesülettel is.

A kaukázusi szárnyas diófa

A budapesti beszámolót e sorok írójának előadása követte. Az okostelefonok extra funkcióiról, illetve olyan hasznos mobiltelefon-alkalmazásokról beszéltem, amelyek a negyven feletti korosztály számára ajánlhatók egy megközelítőleg egyórás program keretei között. Az okostelefonok lehetőségei még sokak számára ismeretlenek, ezért választottam ezt a témát. Egy ilyen áttekintés módot adhat arra, hogy eldönthessék, érdemes-e lecserélniük a megszokott, megkedvelt telefonjukat.

Bevezető gyanánt áttekintettük, milyen lényeges különbségek vannak a normál mobiltelefonok és okos változataik között. Számba vettük, hogy a kattintás helyett milyen megoldásokat kell alkalmazni az érintőképernyős eszközöknél. Láthattuk, hogy az enyhe készülékrázás is része az alkalmazandó technikáknak. Például az *időjárás-előrejelző widget* adatainak frissítése finom rázó mozdulattal történhet internetkapcsolatban. A telefonon található *naptár* szintén egy praktikus widget, amely szinkronizálható egyéb webes naptárainkkal. Ezért nem szükséges minden adatot párhuzamosan berögzíteni. A telefonos és a számítógépes naptár közötti különbséget jól illusztrálta a következő példa: Egy okostelefonnál a naptáron belül egy pontos lakcím megérintése aktivizálja a GPS-t, és megjelenik a térkép-applikáció útvonal-ajánlással, gyalogos, autós és tömegközlekedési javaslatokkal, a szükséges közlekedési információkkal. *Jegyzetíró widgetje* lehetővé teszi, hogy rendkívüli vásárlásaink előtt a különböző áruházakban feljegyezzük, hol milyen árért kínálják az adott termékeket. Bejegyezhetjük otthon a vásárláshoz szükséges méreteket, fontos tudnivalókat is.

Terítékre kerültek a *QR-kódok* is. Kipróbáltuk a működést egy matricán keresztül. Láthatták, hogyan jön be az adott szervezet weboldala a telefonon. Másik példánk során az *5Perc Angol* folyóirat egyik QR-kódjának beolvasása a leírt szöveg elhangzását eredményezte kitűnő hangminőségben.

Megnéztük még, milyen megoldást kínál a Samsung a készülékeinek eltulajdonítása ellen. A *távoli készülékkövetést és -vezérlést* nem a telefon-előfizetés szolgáltatója biztosítja, hanem a készülék gyártója. Beszéltünk még a sokféle ingyenes alkalmazásról, amelyek jelentős része bizalmas információkhoz férközik hozzá életünk, tartózkodási helyeink, szokásaink, kedvteléseink vonatkozásában a használat feltételeként. Gyakori igény az applikáció fejlesztői részéről a hozzáférés e-mail fiókjainkhoz és közösségi média oldalainkhoz. Figyelmesen át kell olvasni telepítés előtt ezeket az információkat, mivel léteznek elképesztő elvárások is! Ennek kapcsán megjegyeztem, hogy nem célszerű általánosan bekapcsolva hagyni a GPS-t és a mobilinternetet, csak amikor valóban használni kívánjuk. Egyrészt feleslegesen meríti az akkumulátort, másrészt telepített applikációink szándékunktól független adatforgalmat folytathatnak a fejlesztők felé. Ez a korlátos mobilinternet-előfizetéssel rendelkezőknek további problémát okozhat. Az ilyen rejtett folyamatok ellenőrzésére szintén elérhető egy ingyenes alkalmazás *NetLive* néven.

Sajnos a három applikációt kínáló webáruház: a *Google Play*, az Apple cég *App Store*-ja, valamint a Microsoft *Windows Store*-ja – egyaránt a fiatalokat tekinteti célközönségének preferált tartalmai-

val, reklámjaival. Persze aki tudja, mit keressen itt, az meg is találja – olykor sok-sok érdektelen szöveg és lista áttekintése után. Viszont amiről nincs információnk, azt nem is fogjuk keresni, így megtalálni sem.

A program során bemutatott, ajánlott applikációk:

- *Your Magnifier* – Nagyító alkalmazás, amely nemcsak időseknek hasznos, hiszen mindannyian találkozhatunk apróbetűs használati utasításokkal, térképekkel és egyéb szövegekkel, nyomtatott áramkörökkel. E programmal fotót is tudunk készíteni a felnagyított részekről, vagy akár erős napfényben tartózkodva megváltoztathatjuk a látvány háttérszínét fehérről feketére, a betűszínt is inverzre állítva. Ha pedig több fényre lenne szükség a nagyítón keresztüli olvasáshoz, bekapcsolhatjuk a telefon világítását is. Ki gondolná, hogy ezt az applikációt az *Életstílus* kategóriában lehet megtalálni a Google Play-en?

- *Car Finder – Hol parkoltam?* Fölöttebb hasznos applikáció autósoknak, amikor nagy bevásárlóközpontok parkolóiban hagyják járművüket. Természetesen a GPS bekapcsolását is igényli.

- *Elsősegély* applikáció (erről korábban már részletesen írtam a KemLIB 2013. decemberi és a Könyvtári Levelező/lap 2014. évi 3. számában).

- *Guide&Hand* idegenvezető applikációk, amelyeket bemutattam a KemLIB 2013. novemberi számában.

- *TElvira* – a MÁV-Start vasúti menetrendjének mobilra kifejlesztett változata. Jól megtervezett, áttekinthető, könnyen használható app hasznos kiegészítőkkkel, például a vonatok késésének jelzésével, illetve lezállás előtti hangjelzés beállításával.

- *Budapesti közlekedés* – metróra, HÉV-re, autóbuszra, villamosra és trolira egyaránt nyújt menetrend-információkat. Jól áttekinthető, könnyen használható.

- A *BKK Info* praktikus mindazoknak, akik a fővárosban élnek vagy gyakran utaznak Budapestre.

- *HuMap* applikáció, Magyarország, Budapest és néhány európai város offline térképe. Előnye, hogy vektoros térképek, ezért jóval kisebb a méretük, így gyorsabb a letöltésük, ami kisebb adatforgalommal jár. Az *OpenStreetMap* szolgáltatja a forrásadatokat. A wikipédiához hasonlóan ez is közösségi fejlesztésű térkép, ezért a színvonal bizonyára nem egységes. Azok a részek, amelyeket eddig kipróbáltam, pontos és részletekben gazdag információt szolgáltatottak.

Végezetül szóba került az is, hogy a Volánbusz Rt. is modernizálta jegyeladásait. Online elővétel, elektronikus számlázás és telefonon is felmutatható menetjegy jellemzi a változásokat – egyelőre nem az egész hálózatra kiterjedően, csupán a Bakony, a Somló és a Zala Volán csatlakozott az elektronikus rendszeréhez.

A nap során az időjárás is kedvező arcát mutatta felénk, és a programok is kellemesen sikerültek – leszámítva az apróbb gondokat, félreértéseket és időcsúszásokat. Ismét egy szép emlékekkel letünk gazdagabbak. ■

Negyedik éve már, hogy az Országházban évente összeül az Információs Társadalom Parlamentje. Az idei eseményre 2014. június 26–27-én került sor az Informatika a Társadalomért Egyesület és az Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetsége szervezésében, sok-sok cég támogatásával. A résztvevőket és az előadókat az infokommunikációs iparág vállalkozásainak és társadalmi szervezeteinek képviselői alkották, az e-tanácsadók népes körével kiegészülve. A két nap során sokféle, különböző nézőpontból fogant előadás hangzott el, amelyek nagy részéről videofelvétel is készült. Ezek megtekinthetők a következő linken: <http://infoparlament.infoter.eu/?page=program>.

Farkas Szilárd kistolmácsi e-tanácsadó és letenyei önkormányzati képviselő a konferencián az e-tanácsadók munkájáról és a digitális írástudás növelésének szükségességéről beszélt.

Az idei program a *Digitális ökoszisztéma* címet kapta. Ennek kapcsán megjegyezném, hogy a 2013-ban megjelent és a 2014-től 2020-ig tartó évekre szóló infokommunikációs társadalmi stratégiának¹ szintén kulcseleme a digitális ökoszisztéma. A stratégia egységben kezeli az információs társadalom minden, egymással összefüggő részét: az infrastruk-

túrát, a digitális készségeket, az e-befogadást, a digitális gazdaságot, az e-közszolgáltatásokat, valamint a kutatást, fejlesztést és innovációt. A kifejezés értelmezéséhez idézzük fel *Soltész Attila* gondolatait, aki az INFOTÉR Egyesület elnöke: Kialakulóban van egy olyan világ, amit legjobban a digitális ökoszisztéma fogalmával tudunk leírni. Ebben a világban a termelést, a tanulást, a szórakozást és a szociális szolgáltatásokat is alapvetően befolyásolja az infokommunikáció, sőt az válik egyre inkább a fő mozgatórugóvá. Ebben a rendszerben minden mindennel összefügg, mindegyik tényező hat a másikra, és ezért az elmaradott területek visszahúzzák a fejlettebbeket is.² Soltész Attila az aktuális társadalom képéről szólva felhívta a figyelmet arra is, hogy a digitális eszközök önmagukban nem tudnak alapvető változást elérni a társadalom formálásában. Az előttünk álló időszak kiemelt feladata véleménye szerint attitűdformálással és oktatással, képzéssel versenyképessé tenni minél több embert és vállalatot, bevezetve őket a digitális világba, növelve ezzel a foglalkoztatottságot, a mobilitást és a gazdasági potenciált. Tudni kell azonban, hogy minél inkább lemaradt rétegekről van szó, annál komplexebb, átfogóbb program szükséges a sikerhez.

¹ Forrás: http://www.infoter.eu/attachment/0027/26845_nemzeti_infokommunikacios_strategia_2014-2020.pdf

² Forrás: Információs Társadalom Parlamentje, [Az Infotér kiadványa a programhoz], 1. oldal

Bódi Gábor, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács elnöke, szintén ezt a nézetet erősítette. A XXI. században a gazdasági versenyképesség egyik legmeghatározóbb ágazata az infokommunikációs szektor. Az információtechnológia behálózza az egész életünket: egy-egy ipari, mezőgazdasági vagy bármely egyéb szolgáltatáshoz kapcsolódó beruházás ma már elképzelhetetlen informatikai fejlesztés nélkül. Az információs társadalom helyzetét áttekintve arra a következtetésre juthatunk a hazai és uniós statisztikai adatokat figyelembe véve, hogy régiókat ezen a területen kettősség jellemzi: felnőtt egy generáció, amelynek mindennapi élete már elképzelhetetlen internet nélkül, ezzel szemben az idősebb nemzedékeken belül még mindig magas azok aránya, akik soha nem léptek fel a világhálóra.

Másfelől jelentős regionális és szociális eltérések is mutatkoznak. Az elmaradottabb földrajzi régiókban kisebb az informatikai eszközökkel rendelkezők – és így az internethasználók – aránya, mint a gazdaságilag fejlettebb vidékeken.

A fentieket alátámasztják a Infokommunikációs Stratégia helyzetelemzéséből vett adatok is.

Számítógép-penetráció tekintetében 2012-ben a következő adatokat mérték településtípusonként és életkor szerint bontásban az Európai Unió huszonhét tagállamának átlagához viszonyítva:

	Falu	Kis, közepes város	Nagyváros	-29	30-59	60+
Magyarország	48%	43%	73%	86%	55%	9%
EU-27	64%	67%	74%	83%	68%	27%

Forrás: E-COMMUNICATIONS HOUSEHOLD SURVEY, Special Eurobarometer 381, 2012

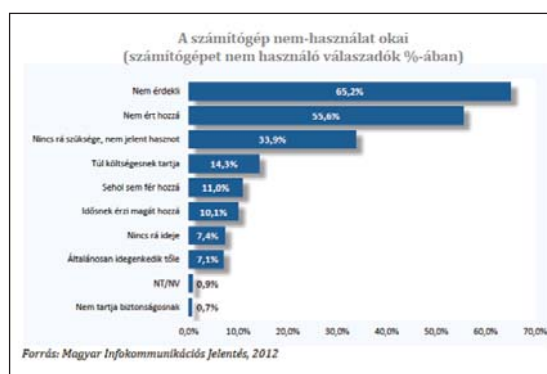
Kiemelnénk ebből, hogy a harminc és ötvenkilenc év közöttiek csoportja meg-

határozó részét alkotja a magyar társadalom aktív népességének. A magyar háztartásoknak csupán ötvenöt százaléka rendelkezik számítógéppel ebben a korcsoportban, ami mindössze egy százalékos növekedés az előző év hasonló időszakához képest, szemben a hatvannyolc százalékos európai átlaggal. A nagyvárosokban élők és a fiatal generációk kivételével még mindig jelentős az elmaradásunk az unió huszonhét országnak átlagához képest. Sőt, mi több, az uniós átlaghoz képest mintegy tizennyolc százalékos (és az előző évhez képest növekvő különbségű) a magyar lemaradás a számítógépet nem használók tekintetében. Ez a tábor – számítások szerint – közel kétfélmillió főt jelent a tizenhat és hetvennégy év közötti korosztályt alapul véve.

Internetet nem használók tábora a különböző életkori szegmensekben, 2012

Forrás	Internetet nem használók tábora		Módszertani megjegyzés
	%	fő	
Eurostat (2012)	26%	1 990 814 fő	16-74 év közötti korosztály
GKIeNET (2012)	44,3%	3 769 361 fő	15+ korosztály
Bell Research (2012)	43,8%	3 726 818 fő	15+ korosztály

Forrás: Eurostat, eNET: A digitális írástudás fejlesztésének hatása a makrogazdaságra (2012), Bell Research: Magyar Infokommunikációs Jelentés (2012)

A nem-használat okai között a stratégia szerint elsősorban kognitív, tudásbeli és motivációs gátak dominálnak, a pénzügyi szempontok egyre inkább háttérbe szorúlnak. A válaszokból látható, hogy a legtöbben egyáltalán nem érdeklődnek

a számítógépek és az online világ iránt, illetve úgy érzik, hogy számukra nem jelenthetne hasznot annak használata. A válaszadóknak csupán tizennégy százaléka hivatkozott pénzügyi okokra a használat hiányát indokolandó.

A jelentős mértékű érdektelenségen sokat segíthet a digitális írástudás szisztematikus népszerűsítése, segítése. A digitális kompetenciák fejlesztésének terveiről szintén olvashatunk az Infokommunikációs Stratégiában. Ennek egyik eleme, az eMagyarország-pontok hálózata, éppen idén tízesztendő. Ez a program minden elemében illeszkedik a nemzetközi legjobb gyakorlatok sorába, ezért folytatódni fog, a kiképzett e-tanácsadók szaktudására és helyi beágyazottságára építve.

Nagyszabású akciók a stratégia időszakában a célok elérése érdekében:

- Képzési és motivációs programok a digitális írástudás terjesztésére a közösségi terek (eMagyarország-pontok, IKSZT-k, könyvtárak stb.), illetve oktatási, kulturális és közösségi intézmények bázisán, a leginkább rászoruló célcsoportokra fókuszálva (például munkanélküliek, hátrányos helyzetű családok, idősek stb.); online kampányok az infokommu-

nikációs technológiát használók társadalmi szolidaritásának erősítésére.

- Ismeretbővítő programok a másodlagos digitális megosztottság csökkentésére (online vásárlás és ügyintézés, e-közigazgatási és e-egészségügyi szolgáltatások, távoktatás, távmunka lehetőségeinek tudatosítása és használatának megtanítása stb.).

- A távoktatás és a távmunka elterjedésének ösztönzése (egyebek mellett fizikai infrastruktúra biztosításával és mentori támogatással – például crowdsourcing projektekben való részvétel az önkormányzatok, helyi vállalkozások bevonásával stb.).

- Integrált közösségi terek (eMagyarország-pontok, postai agóra-helyszínek, IKSZT-k (integrált közösségi szolgáltatóhelyek), közösségi házak, teleházak stb.) és programok létrejöttének és hálózatba szerveződésének támogatása; az e-tanácsadók, pedagógusok és egyéb véleményvezérek kapcsolatának erősítése, biztosítva a településen a digitális írástudás közösségi keretek között történő fejlesztését.

Érdeklődve várjuk az ezzel kapcsolatos pályázatokat. ■

A rendezvény a nyitóelőadásokat követően az Információs Társadalom Parlamentjének plenáris ülésével folytatódott, melynek keretében a kormányzati, iparági, szakmai döntéshozók jelenlétében bárki megoszthatta ötletét, javaslatát, véleményét a felsőházi terem teljes plénuma előtt. A plenáris ülés alatt kormányzati tisztviselők és iparági vezetők is megszólaltak, majd délután az Országgyűlés bizottsági termeiben folytatódott a munka, ahol hat szekcióbeszélgetésben vitatták meg az egyes területek képviselői a problémákat, a felmerült kérdéseket. A második napon a hazánk versenyképességét legnagyobb mértékben befolyásoló terület, az oktatás volt a téma. Neves szakértőkkel, véleményformálókkal, kormányzati tisztviselőkkel keresték a megoldásokat, azonosították az állami és nem állami feladatokat. Lehetetlen vállalkozás lenne a hallottakat érdemben, egy cikknyi terjedelemben visszaadni. Írássomat ezért két területre szűkítettem le: a plenáris előadások utáni szekcióbeszélgetésre (melynek témája a közigazgatás- és közszolgáltatás-fejlesztés az új költségvetési periódusban volt), valamint az előadások közül azokra, melyek a megváltozott tanulási sajátosságokról és az oktatás útkereséséről szóltak.

Az előadások egy része pdf-ben és videóról megtekinthető itt:
<http://infoparlament.infoter.eu/>

A délutáni szekcióbeszélgetés négy nagyobb téma köré szerveződött, melyben az érintett területek az egészségügy, a területi közigazgatás, az elektronikus ügyintézés, a közigazgatás és közszolgáltatás voltak. Egy-egy téma meghívott képviselői beszéltek az általuk ismert és használt programokról, fejlesztésekről, valamint folyamatban levő és lezárult pályázatokról. A beszélgetés levezetője *Bódi Gábor*, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács elnöke volt. Sok újdonságot hallottam a Parlament Vadásztermében. Úgy tűnt, a kérdezők kivétel nélkül szakmabeliek voltak. Miért választottam mégis éppen ezt a szekciót? Arra kerestem a választ, hogy mi okból vált ilyen bonyolulttá az e-ügyintézés szűkebb hazámban az egy évvel ezelőtti állapotokhoz képest. Várható-e számottevő fejlődés, és ha igen, miben, mikor?

Az első téma a *Közigazgatás- és Közszolgáltatásfejlesztés Operatív Programja* volt. A beszélgetésben részt vevő szakemberek: *Hajzer Károly* (Belügyminisztérium), *Szűcs Zoltán* (Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség), valamint *Dányi Gábor* (Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztés Operatív Irányító Hatóság, Miniszterelnökség).

A beszélgetés során megtudhattuk, hogy a fejlesztés alapja a 2010-ben indult Magyary-program, amely folytatódik tovább 2020-ig, valamint hogy elindult a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program (KÖFOP) is a „Széchenyi 2020” keretében. Miért volt szükség a fejlesztésre? Mit jelent ez a fel-

használó számára? Hol tartunk most, hova jutunk el?

Induljunk ki állampolgárként az e-ügyintézés gyakorlatából. Aki régóta ismeri és használja például a www.magyarorszag.hu-t, azaz a kormányzati portált, a közelmúltban bosszantó változásokkal találkozhatott. Ezzel kapcsolatos személyes élményem: Tavasszal a személyazonosító igazolványomat szerettem volna kicseréltetni. Két napig nyomoztam, hogyan tudok időpontot foglalni az ügyem intézéséhez, mert a megszokott módon már nem lehetett. Tájékoztatót a változásról sem városum honlapján, sem a helyi kormányablak információi között, sem pedig a kormányzati portálon nem találtam. Az időpont-foglalás és a tájékozódás helyett egy használható telefonszámot találtam, melyet felhívva érdekes információk birtokába jutottam. Heti két napon van csak időpont-foglalási lehetőség, az is kétórás időintervallum választás csupán, és csak bizonyos időszakra vonatkozik, nem pedig a teljes nyitva tartásra. Így jobbnak láttam, ha odamegyek és a soromat kivárva intézem el a cserét. Amikor azonban sorra kerültem, valóban felgyorsultak az események. Sőt, kényelmesen, felesleges adminisztráció és papírkitöltés nélkül, bankkártyás fizetési módot választva gyorsan végeztem az igényléssel. A tapasztalt információhiány és a sok hiábavaló keresés nem hozta meg a kedvem az e-ügyintézéshez, honlapokon történő keresgéléshez, pedig addig, amíg ez zökkenőmentesen ment, szívesen használtam. Gondoljunk arra is, milyen nehézségekkel szembesül az, aki még csak most kezd ismerkedni az elektronikus ügyintézési felülettel!

Objektív módon tesztelve szintén hasonló eredményt mutatott a *Capgemini* legutóbbi, tizenegyedik felmérése is, amely huszonnyolc tagországban huszonnyolcezer állampolgárt érintett. Nézzük meg, miről árulkodnak a statisztikai adatok, melyek ezt a területet jellemzik! Az elmúlt évtizedek befektetései, fejlesztései révén – uniós átlagban – a közszolgáltatások online elérhetősége magas szintet ért el (hetvenkét százalék), viszont ehhez képest a tényleges használat sokkal alacsonyabb szintű. Sőt az utóbbi évben az állampolgárok esetében az európai országok többségében visszaesés volt megfigyelhető: például Magyarországon is, ahol a felnőtt lakosság mindössze harminchét százaléka használt e-közigazgatási szolgáltatást az elmúlt egy évben legalább egyszer.

Ez az arány 2012-ben még negyvenkét százalék volt. Mindez azt mutatja, hogy az ország hiába fordít forrásokat az e-közigazgatás további kiépítésére, azok vagy kevésbé reflektálnak a felhasználók tényleges elvárásaira, igényeire, vagy a felhasználók egyszerűen nem tudnak az új szolgáltatásokról. Az élethelyzet-, a felhasználó-központúság, az átláthatóság, az egyszerűség teljes hiányát tapasztalja az ember. Sajnos ezt erősíti meg az előbb említett vizsgálat: a *Capgemini* benchmark adatai szerint Magyarország 2013-ban minden fontos mutatóban, így a felhasználó-központúságban, az átláthatóságban a legalacsonyabb szinten álló országok csoportjához – azaz a rangsorok utolsó négy-öt országa közé – tartozott.

Sajnálatos módon az e-közigazgatás hazai fejlesztésének elmúlt hét évében nem indult egyetlen olyan projekt sem,

amely a fejlesztések eredményeit akarta volna megismertetni a felhasználókkal, megtanítani, népszerűsíteni a célcsoportoknak.

A délutáni beszélgetésen a szakértők megerősítették a tapasztalatokat és a fenti statisztikai adatokat – vagyis azt, hogy az e-ügyintézési felületek fejlesztése megállt. A továbbiakban az infrastruktúra kialakítására koncentrálnak. Számokban kifejezve: hatvanmilliárd forintot szánnak a rendszer egyszerűsítésére és ugyanennyit a bővítésére. A tervezett fejlesztések eredményeképpen várhatóan kisebb lesz a bürokrácia, növekszik az e-ügyfélkör, sok helyütt lesz, illetve már van mód bankkártyás fizetésre. Kevesebb már az adminisztráció, kevesebb lesz a sorban állás, egyszerűsödik az ügyintézési folyamat, lerövidül az ügyintézési idő.

A következő téma az *elektronikus ügyintézés új modellje* volt. Beszélgetőtársak voltak: *Vetési István* (a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala elnöke), *Emődi Zsolt* (szakértő, Bluefield Kft.), *Kiss József* (szakértő, Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács), valamint *Kleinheincz Gábor* (a Magyar Zoltán E-közigazgatástudományi Egyesület elnökségi tagja) Az új modell kapcsán megismerhettünk egy új fogalmat, a *szeüszök* fogalmát, ami szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat jelent. Olyan alapvető szolgáltatásokat, amelyek az elektronikus ügyintézéshez elengedhetetlenek mind az e-szolgáltatást nyújtó, mind pedig a háttér szakrendszerek esetében. Közülük huszonkettőt kötelező államilag nyújtani. Ezek közül néhány a teljesség igénye nélkül:

- Az ügyfél ügyintézési rendelkezésének nyilvántartása: megadhatjuk ki, mikor, milyen ügyekben, milyen csatornákon keresztül képviselhet bennünket a hatóságokkal folytatott ügyintézés során.

- Az ügyfél időszaki értesítése az elektronikus ügyintézési cselekményekről: rendszeresen értesítést kapunk arról, mikor, ki, milyen adatot kért és kapott velünk kapcsolatban.

- Elektronikus irat hiteles papír alapú irattá alakítása, illetve ennek fordítottja, papír alapú irat átalakítása hiteles elektronikus irattá.

- Iratérvényességi nyilvántartás vezetése: ez egy érdekes és fontos szolgáltatás. Egy hiteles elektronikus okiratról létre kell hozni egy elektronikus egyedi (a dokumentumhoz tartozó) kulccsal titkosított példányt, és megküldeni az érvényesség-nyilvántartónak, amely az iratot nyilvántartásba veszi. Röviden és nem túl szakszerűen fogalmazva, ez lesz a „hivatalos etalon” példány.

- Interaktív virtuális ügyfélszolgálat szolgáltatás: biztosítja az ügyintézés támogatását az ügyfél és az ügyintéző közötti egyidejű képi és hangkapcsolat alkalmazásával; a kapcsolat alatt az elektronikus dokumentumok közvetlen cseréjét; ha ennek technikai feltételei adottak, az ügyhöz tartozó elektronikus űrlapok kitöltésének ügyintézői támogatását. Ezeknek a fejlesztéseknek egy része várhatóan szeptember végéig megvalósul majd.

A következő téma a *területi közigazgatás átalakításának informatikai vetülete* volt. A szakemberek, név szerint: *Deák Rita* (kormányablakok kialakításával összefüggő feladatok ellátásáért felelős miniszteri biztos), *Farkasné Gas-*

parics Emese (önkormányzati helyettes államtitkár, Belügyminisztérium) érthetően, logikusan mondták el, hogy miért is volt szükség a kormányablakok kialakítására. Röviden: a rendszerváltás után, 1989–1990-ben, demokratikus önkormányzati rendszer jött létre. Az eltelt több mint húsz év alatt a közigazgatástól az önkormányzatokhoz került át a feladatok egy része. Ez 2011-re meghaladta az önkormányzatok anyagi és munkaerőbeli teherbíró képességét. Az állami feladatokat korábban az önkormányzatok elegendő anyagi forrás hiányában látták el. Szükségessé vált az önkormányzati és állami feladatok, hatáskörök tisztázása, szétválasztása. Első lépésként az okmányirodai rendszereket az állam visszavette, és a kormányhivatalokhoz helyezte őket. Az önkormányzat pedig rövidesen már csak a saját helyi ügyeivel foglalkozik majd, mint például oktatási-művelődési, szociális feladatokkal.

Ezek eddig szervezeti változások. Az informatikaiak pedig: az elektronikus ügyintézés kialakítása, a harminckétezer ügyintéző felének laptopcseréje, az eddig használt nyílt forráskódú programok fejlesztése, a nyilvántartások rendbetétele, egységesítése. Végezetül pedig a rendszerek összehangolása.

A negyedik és egyben utolsó téma az *Elektronikus szolgáltatások az egészségügyi és szociális ágazatban* címet viselte. Beszélgetőtársak voltak: *Baumstark József* (informatikai támogatási főosztályvezető, Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság), *Schiszler István* (az Egészségügyi Informatikai Programiroda vezetője, Emberi Erőforrások Minisztériuma) és *Kovács Tamás* (szakértő, Nemzetközi Informatikai Tanács).

Az egészségügyben zajló fejlesztéseknek fő célja, hogy megeremtsék az ellátórendszer intézményei közötti adatkommunikáció eszközrendszerét. Összességében 2 771 428 571 forint a tervezett költségvetése.

Ezek az elektronikus fejlesztések egyelőre nem igazán a betegeknek jelentenek majd nagyobb rálátást az egészségügyi állapotukra, hanem a rendszert használó egészségügyi intézményrendszer szereplőinek. Nekik lehetőségük lesz arra, hogy kizárólag elektronikus úton üzenjenek majd egymásnak. Az ilyen módon összekötött rendszertől azt remélik, hogy jelentősen csökkenti a házi orvos leterheltségét, valamint elősegíti a hatékonyabb kezelést. Érdekesség, hogy már évek óta megvan annak a lehetősége, hogy a házi orvosok online elérhessék betegek vérvételi eredményét. Van előzménye tehát a közös rendszer használatának.

Véleményem szerint az egészségügyi adataink tárolása az a terep, ahol az adatbiztonságnak, az adatvédelemnek a legnagyobb jelentősége van. Itt teljes körűen összekapcsolták már az érzékeny adatainkat. A beszélgetésben elhangzott, hogy ügyfélkapus hozzáféréssel a rendszerhez csatlakozó egészségügyi intézmények szereplői számára a zárójelentéseink, egészségügyi papírjaink elérhetőek lesznek. Jelenleg nincs szükség ügyfélkapura ehhez, elegendő például a kórházi kezelő-orvosunknak a taj számunkat beírni az OEP rendszerébe, és át tudja tekinteni az addigi, állami intézményekben történt beavatkozásokat, vizsgálatokat. (Bővebben itt olvashatunk erről: https://jogviszony.oep.hu/ojote/docs/OJOTE-Betegeteltut-felhaznaloi-kezikonyv_v2_00.pdf)

Ezt a rálátást, vagyis az adatok összekapcsolását, a múlt év áprilisában nagy megdöbbenésemre magam is megtapasztaltam a gyakorlatban, s nem volt hozzá szükség az engedélyemre. Még úgy is megtörténhetett ez, hogy jogilag csak 2014. január 1-jétől lett volna szabályos. Aggályosnak tartom ezt a gyakorlatot, hiszen számtalan olyan egészségügyi probléma van, amit a beteg nem kíván egy másik orvossal – esetleg senkivel sem – megosztani. Ez a helyzet komoly kérdéseket, problémákat vet fel. A nyugtalanító kérdések egy részére van már megnyugtató válasz.

Az, hogy mit tárolnak rólunk a taj számla alapján az úgynevezett beteg életútban, nyomon követhető az Ügyfélkapu segítségével.

Számos funkcióval bővült a szolgáltatás az utóbbi években. Például újdonság a vénytörténeti beállítások (itt letilthatjuk a patikáknak a vénytörténetünk megtekintését) és a kezelőorvosi beállítások (itt a kezelőorvosoknak tilthatjuk meg a betegéletút megtekintését), háziorvosi beállítások (ugyanaz a letiltás a háziorvosokkal kapcsolatosan). Ami viszont új, de egyelőre nem működik, az azoknak a személyeknek a listázása, akik addig betekintettek az adatainkba. Érdekes a www.magyarorszag.hu segítségével tájékozódni a velünk kapcsolatos eltárolt adatainkról! Említésre méltó még a Magyar Telekom egészségügyi kutatási projektje, a *HealthCare Mobile*. Ennek segítségével – no meg egy okostelefon használatával – több hasznos szolgáltatást tudunk igénybe venni. Például leletkérdés e-mailben, időpontfoglalás, bejelentkezés és sorszámhúzás, beteglogisztika.

Parlamenti beszámolómban második felében az *oktatással* kapcsolatos előadások közül ragadok ki néhányat, amelyek számomra is elfogadható, sőt izgalmas fejlődési irányt mutattak.

Elsőként *Tari Annamária* pszichológus előadását említem meg, melynek címe *Az Y és Z generáció tanulási módszerei* volt.

A pszichológus előadására építve érdemes megvizsgálni az oktatási rendszerünk elemeit. Y-ok és Z-k. Ők alkotják a digitális generációt. Tari Annamária bemutatott egy 2005-ös statisztikát az akkori tinédzserek digitális térben való tevékenységével kapcsolatban. Eszerint mire huszonegy évesek lesznek, egy átlagos Z generációs lány vagy fiú nagyjából ötezer órát tölt olvasással, tízezer órát telefonál, húszezer órát néz tévét, tízezer órát játszik videojátékkal és kétszáz-ezer e-mailt ír. Az eltelt kilenc év óta az előbbi átlag adatok valószínűleg tovább növekedtek, kivéve az olvasásra szánt időt. Az Y generáció tagjai a könyvespolc alatt születtek, de már a web2-ben nőttek fel (1980 és 1995 között születettek), a Z generációt az 1995 után születettek jelentik, akik a web2-ben születtek és a web3-ban nőttek fel. Miben mások, mint az idősebb generáció? Fokozottan vizuális beállítottságúak. Egyszerre több dolgot csinálnak (multitasking) és sokféle megosztják a figyelmük.

Az információkat nem könyvekből, hanem inkább böngészők segítségével kutatják fel. Folyamatosan netközeli élnek, felgyorsult velük és körülöttük a világ. A hagyományos tanulási formák kevésbé jellemzőek rájuk, nehézséget okoznak nekik (memoriterek, lineáris tanulás, egyfókuszú figyelem). Sokkal in-

kább asszociatív módon gondolkodnak, mint az előző korosztályok, és az emlékezés-felidézés más formában valósul meg náluk. Mintha kisebb lenne a befogadóképességük az előző generációkhoz képest. Fontos tényező a multitasking gondolkodás, melyre jellemző, hogy figyelmük több pályán mozog és rövidebb ideig tart. Türelmetlenebbek is, nehezebben követik az elméletet, a gyakorlati példa fontosabb számukra. Emiatt az olvasás és szövegértés nem túl népszerű körökben.

További jellemző jegyeik: gyorsaság a mindennapi életben és a gondolkodásban, igény az azonnali szükséglet-kielégítésre és az információdömping folyamatoságára, nagyfokú vizualitás. Milyen módon jelent ez problémát az oktatásban? A tanár nem tud versenyre kelni az érintőképernyő nyújtotta izgalmal, így sokkal nehezebb a dolga az Y és Z generáció oktatásában.

Az ideális oktatás figyelembe veszi ezeket a változásokat, így sokkal hatékonyabban be tudja vonni az Y és Z generációs diákokat a tanulási folyamatba. Melyek ezek a módszerek? Kooperatív tanulási formák, interaktív, érdekes tanítási órák és feladatok. Audiovizuális-mozgásos helyzetekben gyorsan és sikeresen tanulnak. Fontos a tapasztalás, amelyet az elmélet elmélyíthet. Elegendő ismeret birtokában projektmunkát is képesek végezni.

Damsa Andei pszichológus, kutató a JátékosLét Kutatóközpontból jött. Előadásának címe: *Gamification – Játékosítással a holnapért!* Előadása első részében időutazásra invitált minket egy olyan világba, ahol a munkavállaló pozitív érzelmekkel jár be dolgozni, a diák nem

lóg el az óráról és élvezzi a tanulást, az egészséges életmód szerves része a mindennapoknak, ahol a környezet- és energiatudatos gondolkodás és életvitel nem jelent problémát, ahol a digitális eszközök használata elterjedt és természetes. Ennek megvalósítására jött létre a játékosítással –gamifikációval – foglalkozó kutatóközpont.

A gamifikáció olyan módszer, melynek során játékelemeket, játékos gondolkodást, a játékban meghúzódó motivációs erőt építenek bele olyan környezetbe, amely alapvetően nem rendelkezik ezzel. A kutatóközpontban a szakemberek (pszichológusok, közgazdászok, szociológusok, antropológusok, jövőkutatók) komplex módszertant és tudásbázist állítottak össze. A digitális eszközök (mobiltelefon vagy számítógép) felhasználásával olyan megoldásokat dolgoznak ki, melyek hatékonyan és egyszerűen használhatóak akár az üzleti szférában, akár az oktatásban vagy az egészségügyben és az energetikában.

Gyakorlati példa erre: oktatást és képzést támogató okostelefon- és számítógép-alkalmazást is fejlesztettek, amely játékelemek beépítésével segíti a felhasználókat abban, hogy figyelemmel tudják kísérni azt, hogy hogyan haladnak az adott képzésen belül. Előny a gyors hozzáférés. Véleménye szerint a játékosítás és a digitális világ adta lehetőségek okos ötvözése segíti megvalósítani az előadás elején felvázolt világot.

Koródi Bálint (Digitális Esélyegyenlőség Közcélu Alapítvány) a H2O oktatási módszertanról beszélt. Jelentése: hátrányos helyzetűek oktatása. A Stanford Egyetem által kidolgozott és a magyar közoktatásra akkreditált program hazai

bevezetése tizenöt évvel ezelőtt történt Hejőkeresztúron. A program a hátrányos helyzetű iskolák előnyös helyzetűvé fejlesztésének módszertana. Leglényegesebb eleme a Komplex Instrukciós Program, mely a tanárok számára lehetővé teszi a magas szintű csoportmunka-szervezést nagy tudásbeli és kifejezőképességbeli különbségekkel rendelkező tanulócsoporthoz esetében is. A programot az informatika is támogatja e-learning tananyaggal, tudásbázis-órávázlatokkal, online támogatással. Az elmúlt öt év során a halmozottan hátrányos helyzetű iskolák közül további tizenben vezették be, és közel kétezer diák vesz részt ebben.

Eredmények: a bukások, az igazolatlan hiányzás gyakorlatilag megszűntek, a továbbtanulási arány kilencven százalék feletti. Ennél is jelentősebb hatás a tanulók szocializálódásában mutatkozott meg, amit a tanulók a családba is hazavitték. Tanulók és tanárok egyaránt szeretnek iskolába járni e programban.

Egy budapesti példa a IX. kerületi általános iskolából. Sok problémával küzdöttek, a mérhető kompetencia szintje messze az átlag alatt volt. A program bevezetése után négy évvel ez a mérési eredmény messze az átlag fölött van. Megnőtt az érdeklődés, nagy lett a túljelentkezés ebbe az iskolába.

Egyúttal töredékére csökkent a bukások száma, valamint jelentősen nőtt az érettségire adó iskolákba sikeresen felvételizők száma.

Ailer Piroska, a Kecskeméti Főiskola rektora, *Működő duális képzés Magyarországon* címmel adott rövid helyzet-elemzést. A magyar iparvállalatok kész mérnököket szeretnének, gyakorlati is-

merettel, tapasztalattal, de a műszaki felsőoktatást az elméleti képzés és tudás jellemzi. Az oktatás nem illeszkedik az ipar elvárásához. Ennek megoldására született ez a duális képzés, német példa alapján. A duális felsőoktatás az oktatási intézmény és az adott iparvállalatok együttműködésén alapuló, gyakorlatorientált képzés. Az intézmény és a vállalat a képzési területen és a képzés időtartamán is osztozik. Ez a képzés nagy népszerűségnek örvend, külön felvételi szabályai és eljárásai vannak. A szerencsés kiválasztottakkal a tanulmányaik idejére a vállalat hallgatói munkaszerződést köt. A hallgató vállal egy mintaterv szerinti haladást, a vállalat pedig erre az időszakra pénzügyi juttatást folyósít. Kölcsönösen előnyös mindkét oldalon. A hallgató elsajátítja a szükséges ismereteket, motivált és elégedett, mert havi rendszeres jövedelmet kap. A cég pedig az elvárásainak megfelelő szakembert nevel ki, majd a későbbiekben alkalmazhatja kisebb kockázattal, mint azt a munkára jelentkezőt, akit alig ismer. Ezen a szakon jelenleg tízszeres a túljelentkezés. A duális képzésben részt vevő hallgatók jóval több kreditponttal rendelkeznek, mint a többiek.

Összefoglalva a Parlamentben látottakat, hallottakat: az információnak és a kommunikációnak kiemelkedő szerepe van ma Magyarországon. A különféle társadalmi, gazdasági és egyéb problémák és kihívások egy részét az infokommunikáció eszközeinek használatával igyekeznek megoldani a meghívott előadók, szakemberek. Hogy a hallott törekvésekből mi valósul majd meg, az a jövő titka. Gondolatébresztő volt ez a két nap, és sok újdonsággal szolgált. ■

Marguerite Duras, 1975, Cannes. Elisabeth Lennard felvétele

Duras forgat/Duras filme címmel 2014. október 2-án fotókiállítás nyílt *Elisabeth Lennard* fotóművész munkáiból a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában.

A kiállítás záróeseményére, a rendhagyó tárlatvezetésre a fotóművész jelenlétében, 2014. október 30-án kerül sor.

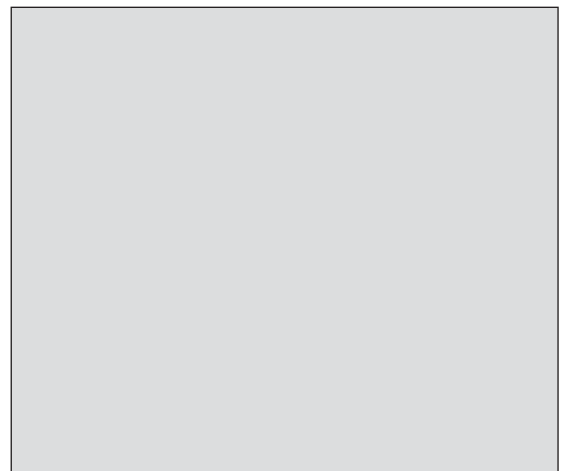
A Budapesti Francia Intézet – együttműködésben a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral – *Marguerite Duras* születésének századik évfordulója alkalmából programsorozattal emlékezik meg a XX. század e megkerülhetetlen irodalmi alakjáról. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában fotókiállítást, a Francia Intézetben filmvetítés-sorozatot,

a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen francia–magyar konferenciát rendeznek.

Marguerite Duras (1914–1996) XX. századi író, rendező, forgatókönyvíró. Írói stílusával megrengette a kortárs irodalom alapjait, csak rá jellemző, filmszerű és fotografikus írásmódja megelőzi és ezzel létre is hozza magát a képet.

Elisabeth Lennard amerikai fotóművész, 1953-ban született New Yorkban, jelenleg Párizsban él és dolgozik. Fotói segítségével újraépíti a valóságot, azt mutatja meg, ami nem látható. Marguerite Duras *India Song* című filmjét 1975-ben láthatta először a közönség. Elisabeth Lennard fotózott a forgatáson: „Mindenhová követtem a forgatócsoportot Leicámmal, figyeltem, hogy mit filmez Marguerite Duras. A nyomokat fotóztam. Az ürességet. [...] Marguerite Duras megváltoztatta és megerősítette a látásmódomat. Megtehetjük, hogy szakadt tapétákat és repedezett házakat fotózunk.”

A kiállítás 2014. október 31-éig látható a könyvtár nyitvatartási idejében. ■

„HÁBORÚ VAN MOST A NAGY VILÁGBAN...”

HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS
AZ EGYKORI BALATONFÜREDI
JÁRÁS I. VILÁGHÁBORÚS
EMLÉKEIBŐL

2014. október 18. –
2015. január 25.

KISFALUDY GALÉRIA
Balatonfüred, Kisfaludy utca 1.

LÁTOGATHATÓ
szerdától vasárnapig 10.00 – 18.00

ELÉRHETŐSÉGEINK
www.bfured-konyvtar.hu
+36-87/343-070
+36-87/580-040

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI

A jogosult hozzájárulása nélkül is digitalizálhatóak a könyvtári könyvek Szerzői jogi kérdésekben döntött az Európai Unió Bírósága

A tagállamok engedélyezhetik a könyvtáraknak, hogy azok a gyűjteményeik részét képező bizonyos könyveket elektronikus olvasóhelyeken történő rendelkezésre bocsátás céljából a jogosultak beleegyezése nélkül digitalizáljanak. A tagállamok bizonyos korlátok és feltételek – mint például a jogosultak részére történő méltányos díjazás megfizetése – mellett engedélyezhetik a felhasználók részére a könyvtárak által digitalizált könyvek papírra való nyomtatását vagy USB-kulcsra való mentését – áll az Európai Unió Bíróságának ítéletében.

A C 117/13. sz. ügyben hozott ítélet – Technische Universität Darmstadt kontra Eugen Ulmer KG

A szerzői jogi irányelv értelmében a szerzőknek kizárólagos joguk van műveik többszörözésének és nyilvánosság-hoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására. Az irányelv ugyanakkor lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy e jog alól bizonyos kivételeket vagy annak tekintetében bizonyos korlátozásokat állapítsanak meg. E lehetőség fennáll többek között a nyilvánosság számára hozzáférhető könyvtárak tekintetében is, amelyek az e célra kijelölt terminálokon keresztül, kutatás vagy egyéni tanulmányok lehetővé tétele céljából bocsátanak rendelkezésre gyűjteményeikbe tartozó műveket a felhasználók részére. A jelen ügyben a Bundesgerichtshof (Németország szövetségi bírósága) arra kérte a bíróságot, hogy pontosítsa e jog terjedelmét. ■

További részletek:
<http://www.jogiforum.hu/hirek/32659>

Októberi lapszámunk szerzői

Győri Krisztina
KSH Könyvtár
Budapest

Goldschmidt Éva
Móricz Zsigmond Városi Könyvtár
Tata

Lencsés Ákos
KSH Könyvtár
Budapest

Majorné Bodor Ilona
Eötvös József Főiskola, Könyvtára
Baja

Pohner Lászlóné
József Attila Megyei Könyvtár
Tatabánya

Sinkó Ildikó
Móricz Zsigmond Városi Könyvtár
Tata

Sturcz Júlia
Országos Idegennyelvű Könyvtár
Budapest

Szilassi Andrea
József Attila Megyei Könyvtár
Tatabánya

KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ/LAP

XXVI. évf. 2014. 10. szám

Kiadja
az Informatikai és Könyvtári Szövetség

Felelős kiadó: Fodor Péter
Főszerkesztő: Fülöp Ágnes (afulopa@gmail.com)
Nyomdai előkészítés: Tóth János

Szerkesztőség:
1827 Budapest, Budavári Palota F épület
Tel./fax: 331-1398

Megjelenik évente tizenkétszer
A megrendelőknek befizetési csekket vagy számlát küldünk
Egy szám ára 520 Ft
Éves előfizetési díj áfával és postaköltséggel együtt 6200 Ft
Nyugdíjasoknak és könyvtár szakos hallgatóknak 2600 Ft
HU-ISSN 0865-1329

www.epa.oszk.hu/kl

Készült az Inkart Kft. nyomdájában
Felelős vezető: Somogyi Sándorné